

Б У Д И Т Ё Л И

**„ОБЩЕСТВОТО НА ЗНАНИЕТО
И ХУМАНИЗМЪТ НА ХХІ ВЕК“**

**СБОРНИК С НАУЧНИ ДОКЛАДИ
ОТ ХХ НАЦИОНАЛНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ
1 НОЕМВРИ 2022 Г.**

**ЗА БУКВИТЕ
Ъ ПИСМЕНОХЪ**

ОБЩЕСТВОТО НА ЗНАНИЕТО И ХУМАНИЗМЪТ НА XXI ВЕК
XX национална научна конференция
с международно участие
София, 1 ноември 2022 г.

KNOWLEDGE SOCIETY AND 21st CENTURY HUMANISM
The 20th International Scientific Conference
Sofia, 1st November 2022

ЗА БУКВИТЕ
О ПИСМЕНОСТЪ

Сборникът „Обществото на знанието и хуманизмът на XXI век“ е реализиран в рамките на проект „Стимулиране на научните комуникации в изследователската и преподавателската дейност на преподавателите от УниБИТ в националния и международен информационен обмен – Научни конференции с международно участие по случай Деня на будителите „Обществото на знанието и хуманизмът на XXI век“ – 1 ноември 2022 г.“ (ПЧФНП 2022-07/08.04.2022 г.) по Наредбата на Министерството на образованието и науката, с ръководител доц. д-р Любомира Парижкова.

The Proceedings “Knowledge Society and 21st Century Humanism” has been realized within the project “Stimulation of Scientific Communication in the Research and Teaching Activities of ULSIT Lecturers in National and International Information Exchange – Scientific Conferences with International Participation on the Day of the Leader of the Bulgarian Revival of the 21st Century Knowledge and Humanism – 1st November, 2022” (PPFPP 2022-07/08.04.2022) under the Regulation of the Ministry of Education and Science, coordinated by Assoc. Prof. Lubomira Parijkova, PhD.

Университет по библиотекознание и информационни технологии
© Академично издателство „За буквите – О писменех“, 2022
ISSN 2683-0094

University of Library Studies and Information Technologies
©Academic Publisher “Za Bukvite – O Pismeneh”, 2022
ISSN 2683-0094

Академично издателство „За буквите – О писменех“ не носи отговорност за изказаните мнения, идеи и хипотези на авторите в техните доклади, включени в настоящия сборник.

Academic Publisher “Za Bukvite – O Pismeneh” does not take responsibility for the expressed opinions, ideas and hypotheses of the authors and their articles included in the current proceedings.

СЪСТАВИТЕЛ

Доц. д-р Любомира Парижкова

COMPILER

Assoc. Prof. Lubomira Parijkova, PhD

**МЕЖДУНАРОДЕН НАУЧЕН
КОМИТЕТ**

Проф. дн Ирена Петева –
председател, Университет по
библиотекознание и
информационни технологии,
София, България;

Проф. д.ик.н. Стоян Денчев,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Проф. д-р Кристина Денчева,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Проф. д-р Невила Рама,
Средиземноморски университет,
Албания;

Проф. д-р Натали Стоянофф,
Технически университет, Сидни,
Австралия;

Проф. д-р Карла Базили,
Университет „Гулиермо Маркони“,
Италия;

**Проф. к.т.н. Александър
Циганенко,**
Академия по медийна индустрия,
Русия;

Проф. д-р Геннадий Матрюхин,
Съветник към Държавната дума на
Руската федерация, Русия;

Проф. д-р Иван Гарванов,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Проф. д-р Иванка Павлова,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
COMMITTEE**

Prof. D.Sc. Irena Peteva – chair,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Prof. D.Sc. Stoyan Denchev,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Prof. Kristina Dencheva, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Prof. Nevila Rama, PhD,
Mediterranean University,
Albania;

Prof. Natali Stoyanoff, PhD,
Technical University, Sydney,
Australia;

Prof. Carla Basili, PhD,
Guglielmo Marconi University,
Italy;

Prof. D.Sc. Aleksander Tsiganenko,
Media Industry Academy,
Russia;

Prof. Gennady Matriuhin, PhD,
Russian Duma Advisor,
Russia;

Prof. D.Sc. Ivan Garvanov,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Prof. Ivanka Pavlova, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Проф. д.т.н. Елена Шойкова-Стоянова,

Университет по библиотекознание и информационни технологии, София, България;

Prof. D.Sc. Elena Shoikova-Shoykova,

University of Library Studies and Information Technologies, Bulgaria;

Проф. д-р Йосип Бурущич,

Институт по социални науки „Иво Пилар“, Хърватия;

Prof. Josip Burusic, PhD,

Ivo Pilar Social Sciences Institute, Croatia;

Проф. д-р Евгени Манев,

Университет по библиотекознание и информационни технологии, София, България;

Prof. Evgeny Manev, PhD,

University of Library Studies and Information Technologies, Bulgaria;

Проф. д-р Владо Бучковски,

Скопски университет, Северна Македония;

Prof. Vlado Bučkovski, PhD,

Skopje University, North Macedonia;

Проф. д-н Андрей Манойло,

Московски държавен университет, Русия;

Prof. D.Sc. Andrey Manoylo,

Moscow State University, Russia;

Проф. д-р Ванче Бойков, Нишки университет, Сърбия;

Prof. Vanche Boykov, PhD,

University of Niš, Serbia;

Проф. д.т.н. Атанас Начев,

Университет по библиотекознание и информационни технологии, София, България;

Prof. D.Sc. Atanas Nachev,

University of Library Studies and Information Technologies, Bulgaria;

Проф. д-н Маргарита Терзиева,

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас, България;

Prof. D.Sc. Margarita Terzieva,

University Prof. Dr. Asen Zlatarov, Burgas, Bulgaria;

Проф. д.ик.н. Ирина Новикова,

Беларуски държавен технологичен университет, Беларус;

Prof. D.Sc. Irina Novikova,

Belarus State Technical University, Belarus;

Проф. д-р Румяна Папанчева,

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас, България;

Prof. Rumiana Papancheva, PhD,

University Prof. Dr. Asen Zlatarov, Burgas, Bulgaria;

Проф. д-р Тереза Тренчева,

Университет по библиотекознание и информационни технологии, София, България;

Prof. Tereza Trencheva, PhD,

University of Library Studies and Information Technologies, Bulgaria;

Доц. д-р Любомира Парижкова,

Университет по библиотекознание и информационни технологии, София, България;

Assoc. Prof. Lubomira Parijkova, PhD,

University of Library Studies and Information Technologies, Bulgaria;

Проф. д-р Христина Богова,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Prof. Hristina Bogova, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Доц. д-р Калин Стоев,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Assoc. Prof. Kalin Stoev, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Доц. д-р Веселин Чантов,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Assoc. Prof. Veselin Chantov, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Доц. д-р Николай Митев,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Assoc. Prof. Nikolay Mitev, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Доц. д-р Йордан Деливерски,
Университет по библиотекознание
и информационни технологии,
София, България;

Assoc. Prof. Jordan Deliversky, PhD,
University of Library Studies and
Information Technologies,
Bulgaria;

Доц. д-р Красимира Александрова,
Национална библиотека „Св. св.
Кирил и Методий“, Университет по
библиотекознание и информационни
технологии, София, България;

Assoc. Prof. Krasimira Aleksandrova, PhD,
National Library St. St. Cyril and Methodius,
University of Library Studies and Information
Technologies,
Bulgaria;

Доц. д-р Антоанета Тотоманова,
Национална библиотека
„Св. св. Кирил и Методий“, София,
България;

Assoc. Prof. Antoaneta Totomanova, PhD,
National Library St. St. Cyril and Methodius,
Bulgaria;

Доц. д-р Мустафа Хатиплер,
Тракийски университет, Турция.

Assoc. Prof. Mustafa Hatipler, PhD,
Trakia University, Turkey.

**НАУЧЕН И ОРГАНИЗАЦИОНЕН
КОМИТЕТ**

Доц. д-р Любомира Парижкова
 Доц. д-р Веселин Чантов
 Доц. д-р Евгения Ковачева
 Доц. д-р Боян Жеков
 Доц. д-р Диана Стоянова
 Доц. д-р Катя Рашева-Йорданова
 Доц. д-р Калин Стоев
 Доц. д-р Стефка Толева-Стоименова
 Гл. ас. д-р Поли Муканова
 Гл. ас. д-р Камелия Планска-Симеонова
 Гл. ас. д-р Елисавета Цветкова
 Гл. ас. д-р Мила Кръстева
 Гл. ас. д-р Гергана Янчева
 Гл. ас. д-р Калина Минчева
 Гл. ас. д-р Соня Спасова
 Гл. ас. д-р Ива Костадинова
 Гл. ас. инж. д-р Евелина Здравкова-
 Величкова
 Гл. ас. д-р Деница Димитрова
 Гл. ас. д-р Габриела Ангелова
 Гл. ас. д-р Деница Младенова
 Гл. ас. д-р Светлана Сярова
 Гл. ас. д-р Стелиана Йорданова
 Гл. ас. д-р Десислава Стоева
 Д-р Теодора Генова
 Агнеса Цветкова

**SCIENTIFIC AND ORGANIZING
COMMITTEE**

Assoc. Prof. Lubomira Parijkova, PhD
 Assoc. Prof. Veselin Chantov, PhD
 Assoc. Prof. Evgenia Kovacheva, PhD
 Assoc. Prof. Boyan Zhekov, PhD
 Assoc. Prof. Diana Stoyanova, PhD
 Assoc. Prof. Katia Rasheva-Yordanova, PhD
 Assoc. Prof. Kalin Stoev, PhD
 Assoc. Prof. Stefka Toleva-Stoimenova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Poli Mukanova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Kamelia Planska-Simeonova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Elisaveta Tsvetkova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Mila Krasteva, PhD
 Sen. Assist. Prof. Gergana Yancheva, PhD
 Sen. Assist. Prof. Kalina Mincheva, PhD
 Sen. Assist. Prof. Sonia Spasova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Iva Kostadinova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Eng. Evelina Zdravkova-
 Velichkova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Denitsa Dimitrova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Gabriela Angelova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Denitsa Mladenova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Svetlana Syarova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Steliana Yordanova, PhD
 Sen. Assist. Prof. Desislava Stoeva, PhD
 Teodova Genova, PhD
 Agnesa Tsvetkova

СЪДЪРЖАНИЕ

ДЕН НА КНИЖОВНОСТТА И БУДИТЕЛСТВОТО Проф. дн Ирена Петева.....	21
ПРЕДГОВОР	25
ЗАВЕТИТЕ НА ПРЕП. ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ И ПРАВСТВЕНИТЕ ЦЕННОСТИ НА ХРИСТИЯНСКИЯ ХУМАНИЗЪМ В НАЧАЛОТО НА XXI ВЕК Костадин Нушев.....	32

ПЪРВА СЕКЦИЯ КНИЖОВНОСТ И ХУМАНИЗЪМ

ПОСЛАНИЯ НА ФРЕНСКАТА ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА ОТ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX ВЕК Маргарита Терзиева.....	44
КУЛТУРНИ ПРАКТИКИ ЗА ПРИЕМАНЕ НА РАЗЛИЧИЕТО (ДРУГОСТТА) Мая Горчева.....	52
СЧУПЕНО. ЕДНА НОМИНАЦИЯ ЗА ДУМА НА ГОДИНАТА Йорданка Захариева.....	62
НОВАТА ЦЕНЗУРА – НА КРЪСТОПЪТ Мариана Атанасова	71
РЕТОРИЧНИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РИТУАЛИ. ЕЗИКОВО-ПОЛИТИЧЕСКИ ЛОГОТИП Пенка Георгиева.....	79
ОСОБЕНОСТИ ПРИ БИБЛИОГРАФСКОТО ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА СЛАВЯНСКИ КИРИЛСКИ ПЕЧАТНИ КНИГИ (XVI – XIX век) Габриела Ангелова, Камелия Христова	91
ЕЗИКОВА И ТОПОНИМНА СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННА ЕНЦИКЛОПЕДИЧНА КАРТА НА ПАИСИЕЗНАНИЕТО ПРЕЗ XXI ВЕК (Историографски комплекс на постнекласическото знание) Стоян Денчев, Александра Куманова, Николай Василев	101
НОВИЯТ, АКТУАЛЕН ВАРИАНТ НА СТАНДАРТА БДС ISO 690: 2021 „ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТАЦИЯ. РЪКОВОДСТВО ЗА БИБЛИОГРАФСКИ ПОЗОВАВАНИЯ И ЦИТИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ ИЗТОЧНИЦИ“ Росица Кръстева.....	113

БИБЛИОГРАФСКИ РЕСУРСИ, ПРЕДСТАВЯЩИ ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ОПИСАНИЕ, ДИГИТАЛИЗИРАНЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА АРХИВНИ МАТЕРИАЛИ, И ТЯХНАТА РЕФЛЕКСИЯ ВЪРХУ ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ Събина Ефтимова, Тая Тодорова, Елена Савова	124
СВЕТОВНИ ИНИЦИАТИВИ ПО ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19, СВЪРЗАНИ С ТЕРАПЕВТИЧНАТА ФУНКЦИЯ НА ЧЕТЕНЕТО Поли Муканова	136
ЗА ДОБРИТЕ ПРАКТИКИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД БИБЛИОТЕКИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЯТА Ирена Илиева, Надежда Томова, Димитрина Бояджиева, Мими Тошева-Мазнева, Нели Нинова, Димитър Димитров, Ангел Георгиев	144
ИЗКУСТВО И НАУКА – СИНЕРГИЯ В УНИВЕРСИТЕТСКА СРЕДА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 Евелина Здравкова	154
ОБЗОР НА ПРОЕКТИ В ОБЛАСТТА НА БИБЛИОТЕРАПИЯТА Теодора Генова, Събина Ефтимова	162
„ТЕЖКИТЕ“ КНИГИ ЗА БЪЛГАРСКИТЕ ЧИТАТЕЛИ – РЕЗУЛТАТИ ОТ АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ Любомира Парижкова	173
ДЕЗИНФОРМАЦИЯТА, МЕДИЙНАТА ГРАМОТНОСТ И БИБЛИОТЕКИТЕ В НОВИЯ СВЕТОВЕН ИНФОРМАЦИОНЕН РЕД Кристина Върбанова-Денчева, Радостина Денчева	185
МОДЕЛЪТ НА КОЛЕКТИВНИЯ ЗАПАД – КРИПТОУПРАВЛЕНИЕ НА ЧЕРНАТА АРИСТОКРАЦИЯ Дончо Иванов	197

ВТОРА СЕКЦИЯ
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО – ИСТОРИЯ, СЪВРЕМИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ

„ИДЕАЛНИЯТ ОБРАЗ“ НА БУДИТЕЛИТЕ: ЙОРДАНКА ФИЛАРЕТОВА Жоржета Назърска	210
АНТОНИН ЙОЗЕФ ТОМИШКА – АРХИТЕКТЪТ НА ДОКТОРСКИЯ ПАМЕТНИК В СОФИЯ И НА ЦЪРКВАТА ПРИ СЕЛО ШИПКА Благовеста Иванова.....	220
ИНОВАТИВНО МУЛТИМЕДИЙНО УЧЕБНО ПОМАГАЛО ПО РЕЛИГИЯ: МЕТОДИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА Светла Шапкалова, Жоржета Назърска	236
„ДРУГИТЕ“ ЧИТАЛИЩА Венцислав Велев	245

ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЯ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ МАВЗОЛЕИ В СЪВРЕМИЕТО Александра Иванова	255
ВЪЗРАЖДАНЕ НА ДУХОВНИТЕ ЦЕННОСТИ С ПОСТРОЯВАНЕ НА ПРАВОСЛАВЕН ХРАМ (ПО ПРИМЕРА НА СЕЛО ВЕДРОВО) Светла Шапкалова	264
ЗЛАТНИЯТ ФОНД НА НАЦИОНАЛНОТО РАДИО – ОРГАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНОТО АРХИВНО НАСЛЕДСТВО Тина Петрова	273
НАУЧНИЯТ АРХИВ НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗВЪНРЕДНА ЕПИДЕМИЧНА ОБСТАНОВКА (13 МАРТ 2020 г. – 1 АПРИЛ 2022 г.) Мила Кръстева	285
ГРАФИТИ КОМУНИКАЦИЯТА – СЪХРАНЯВАНЕ И ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЧРЕЗ ИЗОБРАЖЕНИЯ Христо Христов	294
ТЕХНОЛОГИЯ НА УСТОЙЧИВАТА ЕКОСИСТЕМА В ТУРИЗМА Румен Драганов	304

ТРЕТА СЕКЦИЯ
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
И ДИГИТАЛНИ ТРАНСФОРМАЦИИ НА ЗНАНИЕТО

ПРИЛОЖЕНИЕ НА МУЛТИМЕДИЙНИ РЕСУРСИ В КОМБИНАЦИЯ С ВИРТУАЛНА РЕАЛНОСТ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО Антония Станева, Катя Рашева-Йорданова, Даниела Борисова	316
УПРАВЛЕНИЕ НА ИНОВАЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ ЧРЕЗ СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ Стефка Толева-Стоименова, Катя Рашева-Йорданова, Димитър Христов	328
ПРИЛОЖЕНИЕ НА ДЕЙНОСТНО ОРИЕНТИРАНИЯ ПОДХОД В ОБУЧЕНИЕТО ПО ЧУЖД ЕЗИК В АКАДЕМИЧЕН КОНТЕКСТ Теодора Генова	338
ЕЛЕКТРОННИТЕ ЗДРАВНИ ЗАПИСИ И ЕЛЕКТРОННОТО ЗДРАВНО ДОСИЕ Мария Радева	346
ИНФЛУЕНСЪРИТЕ И НОВИТЕ ДИГИТАЛНИ РЕАЛНОСТИ Борис Борисов	357
КОЛИЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА НА КИБЕРРИСКА Боян Жеков, Васил Панайотов, Светлана Сярова	367

ЧЕТВЪРТА СЕКЦИЯ
СИГУРНОСТ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ХХІ ВЕК

СЪВРЕМЕННИ АСПЕКТИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ИКОНОМИКАТА Боян Дуранкев	377
МЕХАНИЗМЪТ ЗА ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА И БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА Йордан Деливерски	389
БЪЛГАРИЯ – РЕГИОНАЛЕН ЕНЕРГИЕН ЦЕНТЪР. МИСИЯ ВСЕ ПО-(НЕ)ВЪЗМОЖНА Владислав Лазаров.....	403
ЮГОСЛАВСКО-АЛБАНСКИТЕ ОТНОШЕНИЯ И АЛБАНСКИЯТ ВЪПРОС В ПЕРИОДА НА СТУДЕНАТА ВОЙНА – ПРОБЛЕМ ПРЕД СИГУРНОСТТА НА БАЛКАНИТЕ Марияна Стамова.....	412
ОСНОВИ НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА САЩ И НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ Пламен Богданов.....	423
ИЗПОЛЗВАНЕ НА НАУЧЕН АНАЛИЗ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТЕРОРИЗМА Константин Казаков.....	436
СЪВРЕМЕННИ ПРОЯВЛЕНИЯ НА ТЕРОРИЗМА И НОВИ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО МУ Асен Захариев.....	445
ПРАВНИ ГАРАНЦИИ ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ПРЕСТЪПНОСТТА И ТЕРОРИЗМА Маргин Захариев.....	453
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ЛОГИСТИКАТА НА СИСТЕМАТА ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ ПРЕЗ ХХІ ВЕК, ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИ ОТ ВОЙНАТА В УКРАИНА Володя Цветанов.....	464
СИГУРНОСТ НА СЪДЕБНО-ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА, ВНЕДРЕНА В СЪДЕБНАТА ПАЛАТА В ГРАД СТАРА ЗАГОРА Милена Колева, Стефан Чертоянов.....	476

ПЕТА СЕКЦИЯ
УНИВЕРСИТЕТСКА МЛАДЕЖКА АКАДЕМИЯ
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЯ

ОБЩЕСТВОТО НА ЗНАНИЕТО И ХУМАНИЗМЪТ НА XXI ВЕК – ДИЛЕМА ИЛИ ИМПЕРАТИВ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СТРАНАТА В ЕПОХАТА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯ 4.0 Антон Банков.....	489
KNOWLEDGE TRANSFER CHALLENGES IN TIMES OF SOCIO-POLITICAL CRISIS Sven Nieper.....	501
УПРАВЛЕНИЕТО НА ЗНАНИЯТА КАТО ОСНОВА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНИЯ КАПИТАЛ В БИБЛИОТЕКАТА Албена Янева.....	513
ВЛИЯНИЕ НА ЕПИДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ РЕШЕНИЯТА НА МЕНИДЖЪРА В БИБЛИОТЕКАТА НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН Габриел Георгиев.....	520
БИБЛИОТЕКИТЕ И ПРИНОСЪТ ИМ ЗА НАГРАДАТА „ДОСТЪПЕН ГРАД“ Радослав Христов.....	530
ЛЕГАЛНИ ИЗТОЧНИЦИ ЗА ЧЕТЕНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ КНИГИ ПО ПРАКТИКАТА НА „ОЗОН Е-КНИГИ“, БЪЛГАРИЯ Стефанка Митева	543
АНИМАТИВНИЯТ ПОДХОД В ОБРАЗОВАНИЕТО И РОЛЯТА МУ ЗА МОТИВИРАНЕ НА ЧЕТЕНЕТО ЗА УДОВОЛСТВИЕ Николинка Михайлова	553
ЧЕТЕНЕТО В РАННА ДЕТСКА ВЪЗРАСТ Виолина Тодорова.....	562
ТЕМАТА ЗА БИБЛИОТЕРАПИЯТА ПРИ ДИПЛОМАНТИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ“ В НАЦИОНАЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ПОЛИГРАФИЯ И ФОТОГРАФИЯ Ивелина Дамянова	573
АНТИЧНОТО СЛОВНО НАСЛЕДСТВО В БЪЛГАРИЯ – ПРЕВОДИТЕ НА РИМСКА КОМЕДИЯ Катрин Якимова-Желева	584
НОВИЯТ ОБРАЗ НА ЖЕНАТА В БЪЛГАРСКОТО КИНО ОТ СОЦИАЛИЗМА Елиза Младенова.....	595

РЪОНЕ ГОСИНИ – ЕПОХА В РАЗВИТИЕТО НА КОМИКСА Ралица Колева	606
МУЗЕЙНА СБИРКА В КРИПТАТА НА КАТОЛИЧЕСКИ ХРАМ „ПРЕСВЕТО СЪРЦЕ ИСУСОВО“, ГРАД РАКОВСКИ Георги Георгиев, Ивелина Георгиева	614
ЕТНОГРАФСКОТО МНОГООБРАЗИЕ В КЪРДЖАЛИЙСКИЯ РЕГИОН – МОСТ МЕЖДУ МИНАЛО И СЪВРЕМИЕ Йова Стефанова.....	630
ПАНАИРИ НА КНИГАТА ПО СВЕТА Изабела Кръстева	640
ГЛАДЪТ – МЕТОД И СРЕДСТВО Свитлана Петкова	651
HOW TO INCREASE FEMALE REPRESENTATION IN MANAGEMENT AND EXECUTIVE POSITIONS Ingrid Meixner	662
THE CHANGE IN THE CUSTOMER JOURNEY DUE TO DIGITALIZATION Gianna Leonore Marinotti.....	673
DIGITALIZATION OF SMEs IN TIMES OF CRISES IN EUROPE Mostapha Bouyrakhen	683
ETHNIC CUSTOMARY LAW IN RELATION TO POLITICAL, MILITARY AND SECURITY ISSUES Mentor Tahiri, Berat Aqifi	691
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА БАЛАНСИРАНА СИСТЕМА ОТ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ В ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „ТЕХНИЧЕСКИ ОПЕРАЦИИ“ Климент Стойчев	700
RESILIENCE AND SUSTAINABILITY: TRADE-OFFS IN SUPPLY CHAIN IMPLEMENTATION Björn Bresk	708
DISRUPTION ANALYSIS OF A GERMAN INSURTECH Maik Waschke	722
THE BATTLE FOR ALEPPO, KURDS AND THE SWITCHING ALLIANCES Ramiz Ismajli	731
THE POLITICAL-MILITARY IMPACT OF THE SELF-PROCLAIMED STATEHOODS OF ABKHAZIA AND SOUTH OSSETIA Adnan Sogojeva.....	740

ДЖИХАДЪТ – ИСЛЯМИЗАЦИЯТА НА ЕВРОПА И БЪДЕЩЕТО НА НЕВЕРНИЦИТЕ В НЕЯ Георги Първанов	750
НЕЗАКОННАТА МИГРАЦИЯ И ТРАФИКЪТ НА ХОРА Йоанна Веселинова	760
СЪВРЕМЕННИТЕ СИСТЕМИ И ТЕХНИКА ЗА СИГУРНОСТ И РОЛЯТА ИМ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЗАЩИТЕНА ОФИС СРЕДА Илиана Димитрова	769
МОБИЛНИЯТ ТЕЛЕФОН КАТО МЕДИЕН ЦЕНТЪР, КАТО АВТОНОМНА МЕДИЯ, КАТО НЮЗРУМ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, ПРЕДИМСТВА И ПРИЛОЖЕНИЯ Ирина Шуликова-Костадинов.....	780
АНАЛИЗ НА РИСКОВЕТЕ В ОБМЕНА НА ФИСКАЛНИ ДАННИ ЧРЕЗ КАСОВИ АПАРАТИ Ясен Танев, Мирослав Стефанов, Драгош-Каталени Барбу	794
ПАРАЛЕЛНИ ФИНАНСОВИ ОПЕРАЦИИ, ПРЕДПОСТАВКА ЗА НЕЗАКОННО ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ЗАПЛАХА ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ Виктория Димитрова	806
ACCIDENTS CAUSED BY ELEVATOR SYSTEMS Mark Dietz	812
ОПИСАНИЕ НА АЛГОРИТЪМА ADAVOOST, ИЗПОЛЗВАН ПРИ РАЗПОЗНАВАНЕТО НА ИЗОБРАЖЕНИЯ Росен Капланов	821
ИНОВАЦИИ В МОРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ Хелин Ахмед	836
РЕЦЕНЗИЯ	846

CONTENT

A DAY OF NATIONAL SPIRIT AND IDENTITY Prof. D.Sc. Irena Peteva	23
PREFACE	29
THE COVENANTS OF REVEREND PAISIUS OF HILENDAR AND THE MORAL VALUES OF CHRISTIAN HUMANISM AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY Kostadin Nushev	42

SECTION 1 LITERATURE AND HUMANISM

FRENCH CHILDREN’S LITERATURE MESSAGES FROM THE SECOND HALF OF THE 20 th CENTURY Margarita Terzieva	51
CULTURAL PRACTICES FOR ACCEPTING DIFFERENCE (OTHERNESS) Maya Gorcheva	61
BROKEN. ONE NOMINATION FOR THE WORD OF THE YEAR Yordanka Zaharieva	70
THE NEW CENSORSHIP – AT THE CROSSROADS Mariana Atanasova	78
RHETORICAL AND POLITICAL RITUALS. LANGUAGE-POLITICAL LOGOTYPE Penka Georgieva	90
ISSUES OF THE BIBLIOGRAPHIC IDENTIFICATION OF SLAVIC PRINTED BOOKS Gabriela Angelova, Kameliya Hristova	100
LINGUISTIC AND TOPONIMIC REFERENCE-INFORMATION ENCYCLOPEDIA MAP OF THE PAISIY STUDIES IN XXI CENTURY (Historiographic complex of the postnonclassical knowledge) Stoyan Denchev, Alexandra Kumanova, Nikolay Vasilev	111
THE NEW, CURRENT VERSION OF THE STANDARD BDS ISO 690: 2021 INFORMATION AND DOCUMENTATION – GUIDELINES FOR BIBLIOGRAPHIC REFERENCES AND CITATIONS TO INFORMATION RESOURCES Rositsa Krasteva	123

BIBLIOGRAPHIC RESOURCES PRESENTING GOOD PRACTICES OF TRADITIONAL DESCRIPTION, DIGITIZATION AND STORAGE OF ARCHIVAL MATERIALS AND THEIR REFLECTION ON TRAINING OF STUDENTS Sabina Eftimova, Tania Todorova, Elena Savova.....	134
GLOBAL INITIATIVES RELATED TO THE THERAPEUTIC FUNCTION OF READING DURING THE COVID-19 PANDEMIC Polly Mukanova.....	143
ON GOOD PRACTICES AND CHALLENGES IN FRONT OF LIBRARIES DURING THE PANDEMIC Irena Ilieva, Nadezhda Tomova, Dimitrina Boyadzhieva, Mimi Tosheva-Mazneva, Nelly Ninova, Dimitar Dimitrov, Angel Georgiev.....	152
ART AND SCIENCE – SYNERGY IN THE UNIVERSITY ENVIRONMENT IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC Evelina Zdravkova.....	161
REVIEW OF PROJECTS IN THE FIELD OF BIBLIOTHERAPY Teodora Genova, Sabina Eftimova.....	172
THE ‘HEAVY’ BOOKS FOR BULGARIAN READERS. SURVEY RESULTS Lubomira Parijkova.....	184
DISINFORMATION, MEDIA LITERACY AND LIBRARIES IN THE NEW WORLD INFORMATION ORDER Kristina Varbanova-Dencheva, Radostina Dencheva.....	196
THE MODEL OF THE COLLECTIVE WEST – CRYPTOGRAPHY OF THE BLACK ARISTOCRACY Doncho Ivanov.....	208

SECTION 2
CULTURAL HERITAGE – HISTORY, MODERNITY AND PERSPECTIVES

THE “ICONIC IMAGE” OF THE AWAKENERS: YORDANKA FILARETOVA Georgeta Nazarska.....	219
ANTONIN JOSEF TOMISHKA – THE ARCHITECT OF THE DOCTORAL MONUMENT IN SOFIA AND OF THE CHURCH NEAR THE VILLAGE OF SHIPKA Blagovesta Ivanova.....	235
INNOVATIVE MULTIMEDIA TEACHING MATERIAL ON RELIGION: METHODOLOGICAL CHARACTERISTICS Svetla Shapkalova, Georgeta Nazarska.....	244

THE “OTHER” CHITALISHTA Ventsislav Velev.....	254
SIGNIFICANCE AND ROLE OF POLITICAL MAUSOLEUMS NOWADAYS Alexandra Ivanova.....	263
REVIVAL OF SPIRITUAL VALUES WITH THE CONSTRUCTION OF AN ORTHODOX TEMPLE (FOLLOWING THE EXAMPLE OF VEDROVO VILLAGE) Svetla Shapkalova.....	272
THE GOLDEN COLLECTION OF THE NATIONAL RADIO – AUTHORITY FOR MANAGEMENT OF THE NATIONAL ARCHIVAL HERITAGE Tina Petrova.....	284
THE SCIENTIFIC ARCHIVE OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES DURING AN EMERGENCY EPIDEMIC SITUATION (13 th MARCH 2020 – 1 st APRIL 2022) Mila Krasteva.....	293
GRAFFITI COMMUNICATION – STORAGE AND TRANSMISSION OF INFORMATION THROUGH IMAGES Hristo Hristov	303
SUSTAINABLE ECOSYSTEM IN TOURISM TECHNOLOGY Rumen Draganov	314

**SECTION 3
INFORMATION TECHNOLOGIES
AND DIGITAL TRANSFORMATIONS OF KNOWLEDGE**

APPLICATION OF MULTIMEDIA RESOURCES IN COMBINATION WITH VIRTUAL REALITY IN THE EDUCATION OF FINE ARTS Antonia Staneva, Katia Rasheva-Yordanova, Daniela Borissova	327
MANAGEMENT OF INNOVATION PROCESSES THROUGH SOCIAL MEDIA Stefka Toleva-Stoimenova, Katia Rasheva-Yordanova, Dimitar Christozov.....	337
APPLICATION OF TASK-BASED APPROACH IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING AT UNIVERSITY SETTINGS Teodora Genova.....	345
ELECTRONIC HEALTH RECORDS AND ELECTRONIC HEALTH FILES Maria Radeva.....	356
INFLUENCERS AND NEW DIGITAL REALITIES Boris Borisov	366

QUANTITATIVE ASSESSMENT OF CYBER RISK Boyan Jekov, Vasil Panayotov, Svetlana Syarova	375
---	-----

SECTION 4
SECURITY – CHALLENGES IN THE 21ST CENTURY

CONTEMPORARY ASPECTS OF ECONOMIC GOVERNANCE Boyan Durankev	388
THE RULE OF LAW MECHANISM AND THE FIGHT AGAINST CORRUPTION Jordan Deliversky	402
BULGARIA – REGIONAL ENERGY CENTER. MISSION INCREASINGLY (IM)POSSIBLE Vladislav Lazarov	411
YUGOSLAV-ALBANIAN RELATIONS AND THE ALBANIAN QUESTION DURING THE COLD WAR – SECURITY PROBLEMS IN THE BALKANS Mariyana Stamova	422
FUNDAMENTALS OF NATIONAL SECURITY OF THE USA AND THE REPUBLIC OF BULGARIA Plamen Bogdanov	435
USE OF SCIENTIFIC ANALYSIS TO COUNTER TERRORISM Konstantin Kazakov	444
CURRENT TERRORISM AND NEW TENDENCIES IN ITS DEVELOPMENT Asen Zahariev	452
LEGAL GUARANTEES IN THE USE OF NEW TECHNOLOGIES FOR THE PURPOSE OF COUNTERING CRIME AND TERRORISM Martin Zahariev	463
CHALLENGES TO THE LOGISTICS OF THE NATIONAL SECURITY SYSTEM IN THE XXI CENTURY DETERMINED BY THE WAR IN UKRAINE Volodya Tsvetanov	475
SECURITY OF JUDICIAL INFORMATION SYSTEM IMPLEMENTED IN THE COURT IN THE CITY OF STARA ZAGORA Milena Koleva, Stefan Chertoyanov	487

SECTION 5
UNIVERSITY YOUTH KNOWLEDGE ACADEMY

THE KNOWLEDGE SOCIETY AND 21 ST CENTURY HUMANISM – A DILEMMA OR IMPERATIVE FOR THE DEVELOPMENT OF THE COUNTRY IN THE ERA OF GLOBALIZATION 4.0 Anton Bankov	500
KNOWLEDGE TRANSFER CHALLENGES IN TIMES OF SOCIO-POLITICAL CRISIS Sven Nieper.....	501
KNOWLEDGE MANAGEMENT AS A BASIS FOR BUILDING INTELLECTUAL CAPITAL IN THE LIBRARY Albena Yaneva.....	519
INFLUENCE OF THE COVID-19 EPIDEMIC ON THE MANAGER’S DECISIONS AT THE LIBRARY OF MEDICAL UNIVERSITY – PLEVEN Gabriel Georgiev.....	529
LIBRARIES AND THEIR CONTRIBUTION TO THE ACCESS CITY AWARD Radoslav Hristov.....	542
LEGAL SOURCES FOR READING E-BOOKS ON THE PRACTICE OF OZONE E-BOOKS, BULGARIA Stefanka Miteva	552
THE ANIMATIVE APPROACH IN EDUCATION AND ITS ROLE TO MOTIVATE READING FOR PLEASURE Nikolinka Mihaylova	561
READING IN EARLY CHILDHOOD Violina Todorova.....	572
THE TOPIC OF BIBLIOTHERAPY AMONG LIBRARY STUDIES GRADUATES AT THE NATIONAL PROFESSIONAL HIGH SCHOOL OF POLYGRAPHY AND PHOTOGRAPHY Ivelina Damianova.....	583
THE ANCIENT VERBAL HERITAGE IN BULGARIA – THE TRANSLATIONS OF ROMAN COMEDY Katrin Iakimova-Zheleva	594
THE NEW IMAGE OF WOMEN IN BULGARIAN SOCIALIST CINEMA Eliza Mladenova	605
RENÉ GOSCINNY – AN ERA IN THE DEVELOPMENT OF COMICS Ralitsa Koleva.....	613

MUSEUM COLLECTION IN THE CRYPT OF THE CATHOLIC CHURCH “THE SACRED HEART OF JESUS”, RAKOVSKI Georgi Georgiev, Ivelina Georgieva	629
ETHNOGRAPHIC DIVERSITY IN KARDZHALI REGION – A BRIDGE BETWEEN PAST AND PRESENT Yova Stefanova	639
BOOK FAIRS WORLDWIDE Izabela Krasteva	650
HUNGER-METHOD AND MEANS Svitlana Petkova	661
HOW TO INCREASE FEMALE REPRESENTATION IN MANAGEMENT AND EXECUTIVE POSITIONS Ingrid Meixner	662
THE CHANGE IN THE CUSTOMER JOURNEY DUE TO DIGITALIZATION Gianna Leonore Marinotti	673
DIGITALIZATION OF SMEs IN TIMES OF CRISES IN EUROPE Mostapha Bouyrakhen	683
ETHNIC CUSTOMARY LAW IN RELATION TO POLITICAL, MILITARY AND SECURITY ISSUES Mentor Tahiri, Berat Aqifi	691
OPPORTUNITIES FOR IMPLEMENTING A BALANSCED SCORECARD IN THE STATE AGENCY OF TECHNICAL OPERATIONS Kliment Stoychev	707
RESILIENCE AND SUSTAINABILITY: TRADE-OFFS IN SUPPLY CHAIN IMPLEMENTATION Björn Bresk	708
DISRUPTION ANALYSIS OF A GERMAN INSURTECH Maik Waschk	722
THE BATTLE FOR ALEPPO, KURDS AND THE SWITCHING ALLIANCES Ramiz Ismajli	731
THE POLITICAL-MILITARY IMPACT OF THE SELF-PROCLAIMED STATEHOODS OF ABKHAZIA AND SOUTH OSSETIA Adnan Sogojeva	740
JIHAD – THE ISLAMISATION OF EUROPE AND THE FUTURE OF THE INFIDELS WITHIN Georgi Purvanov	759
ILLEGAL MIGRATION AND HUMAN TRAFFICKING Yoanna Veselinova	768

MODERN SYSTEMS AND TECHNIQUES FOR SECURITY AND THEIR ROLE FOR CREATING A SECURE OFFICE ENVIRONMENT Iliana Dimitrova	779
THE SMARTPHONE AS A MEDIA CENTER, AS AN AUTONOMOUS MEDIUM, AS A NEWSROOM – CHALLENGES, ADVANTAGES AND APPLICATIONS Irina Shulikova-Kostadinov	793
ANALYSIS OF RISKS IN THE EXCHANGE OF FISCAL DATA THROUGH CASH REGISTERS Yasen Tanev, Miroslav Stefanov, Dragoş-Cătălin Barbu	805
PARALLEL FINANCIAL OPERATIONS, A PREREQUISITE FOR THE ILLEGAL FINANCING OF ACTIVITIES REPRESENTING A THREAT TO NATIONAL SECURITY Viktoria Dimitrova.....	811
ACCIDENTS CAUSED BY ELEVATOR SYSTEMS Mark Dietz	812
OVERVIEW OF ADABOOST ALGORITHM USED IN IMAGE RECOGNITION TECHNOLOGIES Rosen Kaplanov	835
INNOVATIONS IN MARINE EDUCATION Helin Ahmed.....	845
REVIEW	848

ИЗКУСТВО И НАУКА – СИНЕРГИЯ В УНИВЕРСИТЕТСКА СРЕДА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19

Евелина Здравкова

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: Пандемията от COVID-19 промени икономиката, живота, социалния ред. В условията на криза трябваше да се намери нов подход към обучението. Технологиите помагаша, оставаше да вярваме, че ако сме добронамерени, в името на общото благо ще успеем да преодолеем възникналите трудности и ще се справим с предизвикателството да учим и преподаваме от разстояние. Универсалното „лекарство“, което успокоява страховете и безпокойството, дадоха творците – те продължиха да работят с публиката през екраните на компютрите. А ние в променения свят се позиционирахме с наука и изкуство – вплетохме случващото се в лекционния материал и установихме, че общуването от разстояние се оказва работещ вариант в извънредна ситуация.

Ключови думи: пандемия, COVID-19, обучение, преподаване от разстояние.

Въведение

Пандемията от COVID-19 измести всички новини в медийния поток. Числата на заразените, заболелите, починалите от новата болест се забиват дълбоко в съзнанието на хората.

Това дава отражение върху икономиката, живота, социалния ред. С други думи – това е криза. Носи стрес, който води до депресивни мисли за психичното здраве. Съвсем резонни са въпросите: как да си помогнем, как да се почувстваме по-добре. Усещането за безизходица понякога ражда уникални идеи, прави те изобретателен.

В условията на пандемията от COVID-19 студентите, както и всички хора имат нужда да останат насаме със себе си, да се обърнат към себе си, да помислят колко обичат и колко са обичани. Да вплетат себепознанието в обучението си и да намерят път да преодолеят страховете от лошите новини, които ни заливат от всички възможни канали. А във време на тревожност заради фалшиви новини и конспиративни теории философията може да ни помогне в нашите най-належащи културни и политически въпроси за това как се е получило така, че да вярваме на това, което мислим, че знаем.

Пандемията като ново предизвикателство

Когато Народното събрание на Република България обяви извънредно положение в нашата страна, всеки от нас трябваше да прояви най-висока степен на отговорност към обществото. Важно бе да запазим спокойствие и да предприемем всички необходими мерки, за да опазим живота и здравето – нашето и на нашите близки, на възрастните хора, на всеки човек! Новото обстоятелство водеше до промени в ежедневието ни. След бита се наложи да променим и образователния процес.

Дигитализацията, която за мнозина до вчера беше лукс или забавление, днес е начинът учебната ни работа да не прекъсва. Обучението в дигитална среда стартира, използвайки алтернативни варианти за учене и преподаване от разстояние, удобни за използване от всички студенти с най-голяма лекота – електронната комуникация.

И заваляха имейли, указания, задачи, препоръчани списъци с литература, срокове за изпълнение... Никой не протестира, всички са активни, комуникацията тече, възникват проблеми и въпроси, съответно и решения за работа в онлайн среда. Всички вярваме, че ако сме добронамерени, в името на общото добро ще успеем да преодолеем възникналите трудности и ще се справим с предизвикателството да учим и преподаваме от разстояние.

Човек лесно може да изпадне в депресия, когато установи, че светът около него е по-враждебен и животът е по-тежък от обикновено. В такава ситуация мозъкът непрекъснато търси решение как да се справи с опасността. В резултат способността за вземане на правилни решения е рязко влошена и справянето с проблема е невъзможно.

Кое е универсалното „лекарство“, което успокоява страховете, безпокойството, дава решения? Отговора дава Саша Гьотцел, главен гост-диригент на Софийската филхармония: „Със сигурност не беше лесна година за повечето от нас... но ние ще продължим да правим музика... Аз съм толкова щастлив и благодарен, че... можем да създаваме музика заедно. Със сигурност ще продължим да правим музика, ще останем заедно като семейство, което вярва в изкуството и културата“. В затворената за концерти и спектакли Виена Саша Гьотцел създава серия от интервюта на живо с известни музиканти Check the Gate – OFF STAGE, които са свободни за гледане в Ютюб. Другият му проект е ViennartNetwork, платформа за изкуство, която представя забележителни места във Виена, създава я с партньора си Питър Хосек. „Моцарт в Шонбрун“ и „Целувката в Белведере“ (на Клинт) вече са на разположение. Филмите са on demand. Така творецът влиза едновременно в две роли – на диригент и на лекар.

Изкуството като инструмент в университетска среда

В дните, когато коронавируса бе най-голямата тема за България и света, а извънредната ситуация, в която изпаднаха хората, промени ежедневието им безпрецедентно, творците, изпълнителите – музиканти, артисти, актьори, измисляха невероятни изненади за публиката си. Например Радиосимфоничният оркестър, базиран във Франкфурт, свири пред празна зала, но на живо във Фейсбук. Изпълнението на музикантите бе гледано над 50 хиляди пъти. Симфоничният оркестър на Българското национално радио (БНР) също свири без публика, а концертът бе слушан на живо в ефира на програма „Христо Ботев“. Актьорите от Държавния куклен театър във Варна всеки уикенд се срещаха с най-малките почитатели на кукленото изкуство онлайн, на Фейсбук страницата на театъра, и им разказваха приказки с марионетки и петрушки. Пловдивската опера излъчваше документални записи на оперни спектакли през годините.

Това беше искрата, която възпламени моето преподавателско въображение и стана мотив в работата ми със студентите по дисциплините, които бяха в учебната програма. Съдбата ми помагаше, защото дисциплините, които водех по учебната програма, бяха „Интелектуална собственост“, „Защита на интелектуалната собственост“, „Интелектуалната собственост в Интернет“, „Социални мрежи и Интернет“, „Етика в медиите“.

Тези творци са автори и изпълнители, съгласно терминологията в Закона за авторското право и сродните му права. Техните произведения – спектакли, концерти, солови изпълнения, са обекти на интелектуална собственост. Това е техният труд, който те сега щедро подаряват. Възникват множество въпроси, като: какви права имат оркестрантите от БНР, когато свирят авторска музика на съвременни композитори? Какви права имат оперните певци, когато изпълняват оперни творби на Верди, Моцарт, Марин Големинов? Обекти ли са на интелектуална собственост филмите от спектаклите на Пловдивската опера, излъчвани на живо във Фейсбук? Музиката, която звучи в мобилните телефони, обект ли е на авторско право?

Това бяха част от моите провокации към обучаващите се. А те трябваше да обосноват отговорите си на базата на лекционния материал, който четяха.

Благодарение на социалните мрежи и интернет, в онези дни се убедихме как един нов вирус не може да спре творческия стремеж на музикантите, въпреки че концертите са отменени, на актьорите, които играят пред празни салони, на хората на изкуството, които излъчват своите изпълнения онлайн въпреки загубите.

Задачата към студентите бе да намерят примери от световната сцена за творци, трупи, състави, оркестри, които събират аплодисменти под формата на емотикони, а не като ръкопляскания на живо, да ги опишат и да споделят линк към публикацията, на която се позовават. Примери и у нас имаше достатъчно. Софийският театър „Възраждане“ подари безплатно онлайн представление на зрителите си – игра в редовната си зала, но без публика намясто, спектакъла „Вуйчо Ваньо“ от А. П. Чехов, и от празния салон излъчва на живо в платформите на театъра във Фейсбук и Инстаграм. Симфоничният оркестър на БНР проведе концерта си с програма: Шуман – увертюра „Манфред“, Минкин – Симфонична поема – световна премиера, Георгий Свиридов – „Виелица“ – музикални илюстрации по повестта на Пушкин, в Първо студио на БНР без публика Концертът се излъчи по програма „Христо Ботев“ на 13 март.

В отговорите на студентите имаше невероятни находки – примери за нестандартно справяне с кризата и човешка съпричастност. По-ценното обаче беше, че споделиха ново знание, запознаха се с образци на изкуството, които не знаеха, че съществуват.

Натъкнаха се на любопитни исторически факти като този, че Исак Нютон прави най-великите си открития, докато е в изолация по време на пандемия през XVII век. Покрай вълнуващата история на сър Нютон се запознах с художника Годфри Нелър, който го портретува през 1689 г. Става дума за кризата в Англия през лятото на 1665 г., когато една пета от населението на Лондон умира от чума. И тогава, както и сега, минимизирането на жертвите става, като властите обявяват карантина и социална дистанция. В домашна обстановка Нютон – все още студент в „Тринити Колидж“ към Кеймбриджкия университет, работи по математическите задачи, които променят облика на математиката. Тогава се случва и пробивът му в оптиката, историята с ябълковото дърво. Чумата бушува две години – достатъчно, за да бъде признат с професорско звание.

Просто светът се промени и ние се позиционирахме в него с наука и изкуство. И така в живот сред музика, филми и изобразително изкуство мина първата седмица в изолация.

Общуването от разстояние се оказа работещ вариант в извънредна ситуация, защото студентите се отнесоха сериозно към работата си по дисциплините и бяха отзивчиви в отношението си към задачите.

В нашите занимания от разстояние през тези дни със студентите преминахме през тази тенденция, като я гмурнахме в науката – с нашите си теми на лекции и упражнения от курса този семестър. Направих го с вярата, че когато изолацията ни се вдигне, всички ще са

променили отношението си към артистите и когато обучаващите консумират техните нови продукти, ще бъдат по-убедени, че изкуството е скъп продукт, който задължава потребителите му да инвестират в изживяването си.

Празничният календар също помагаше. Дните през Страстната седмица преди православния Великден са време за съзнателен и дълбоко обмислен поклон и за молитва – истинска. Днес имаме нужда от вяра, надежда и любов повече отвсякога! Нека чудото на Възкресението Христово ни смири, да преборим изолацията и измолим снизхождението на Благодатния огън над Божи гроб в Йерусалим – реалното чудо! Бъдете здрави и свободни! – това беше моят поздрав за Великден към студентите.

Наближи Великден! След няколко дни щяхме да се поздравяваме с „Христос възкръсна!“ и да отговаряме „Наистина възкръсна!“. Мнозина свързват този празник и с великденските червени яйца, които в християнската традиция символизират много неща. Не разказвах за тази традиция. На студентите разказах за една марка уникални яйца, създадена в Русия в края на XIX век, която е жива и днес и е продавана през годините няколко пъти за внушителни суми – това е марката „Фаберже“.

Също така, понеже още бяхме под въздействието на отминаващия празник Вход Господен в Йерусалим – Цветница, изпратих музикален поздрав с линк към хита на Сийл „Целувка от роза“ – песента, включена в саундтрака на филма „Батман завинаги“, носител на наградите „Грами“ през 1996 г. за „Запис на годината“, „Песен на годината“ и „Най-добро вокално изпълнение“.

Празниците отминаваха, времето се стопли, пролетта ни събуди за нов живот и макар че университетските аудитории и зали продължаваха да са притихнали, ентузиазмът ни да споделяме със студентите си богатствата на нашата наука и познанието, придоби нова сила. Ситуацията все още не позволяваше да се виждаме очи в очи, а продължавахме да сме заедно чрез Мрежата.

Изкуството е лекарство за душата. Културата е душата, умът, лицето, външната политика и национална сигурност на всяка страна. Образованието пък е бъдещето на нацията.

Заклучение

Краят на света не е настъпил, ще преодолеем и това предизвикателство. Докато преминаваме през тази трудна ситуация, нека се насладим на света около нас, да помиришем цветята – в буквален и преносен смисъл, да помислим за хубавите примери, да се погрижим за душевното си здраве, за да израснем от пандемията по-

силни и по-добри хора, прозрели истинската стойност на живота, любовта и уважението между хората.

Благодарности

Тази публикация е реализирана по проект „Модел за изследване и повишаване на авторскоправната грамотност в медиите в университетска среда“ с Договор № КП-06-М35/1 от 18.12.2019 г., финансиран от ФНИ на МОН, с ръководител гл. ас. д-р инж. Евелина Любомирова Здравкова-Величкова.

References/Литература

1. **Trencheva, T.** Information Literacy in the Framework of Higher Education: Focus on Intellectual Property Training. – In: *Conference Proceedings: 14th International Technology, Education and Development Conference*, 2 – 4 March 2020, Valencia, Spain, INTED 2020, pp. 6555 – 6561.
2. **Trencheva, T., M. Lazarova, S. Denchev, C. Basili.** Innovative Strategy of Intellectual Property Education in the Digital Age. – In: *Conference Proceedings: 13th International Conference on Education, Research and Innovation*, 9–10 November 2020, Seville, Spain, ICERI 2020, pp. 2799 – 2804. ISBN: 978-84-09-24232-0; ISSN: 2340 – 1095.
3. **Mincheva, K., P. Mukanova, S. Eftimova.** Scientific, Educational and Cultural Social Dialogue Between Teachers and Students in the University Environment. EDULearn20, 12-th International Conference on Education and New Learning Technologies, Palma, Spain, 6 – 7 July 2020, pp. 2855–2861.
4. **Parijkova, L.** Digital Revolution, Digital Era, Digital People – An Attempt for Conceptualization. Intellectual property and digital people. 2021, pp. 75 – 87, https://unyka.unibit.bg/images/pdf/2019/02_L_Parijkova.pdf.
5. **Mukanova, P., S. Eftimova, K. Mincheva.** Facebook and Bulgarian Libraries: The Challenges of Modern Information Environment. EDULearn20, 12th International Conference on Education and New Learning Technologies, Palma, Spain, 6 – 7 July, 2020, pp. 890 – 898.
6. **Traykov, M., M. Trencheva, R. Mavrevski, A. Stoilov, I. Trenchev.** Using Partial Differential Equations for Pricing of Goods and Services. – In: *Scientific Annals of Economics and Business*, 2016, vol. 63, no. 2, pp. 291 – 298.
7. **Trencheva, T., K. Planska-Simeonova, S. Dimitrova.** Interaction in Intellectual Property Education In University Infrastructure: the ULSIT's Experience. 12th Annual International Conference on Education and New Learning Technologies. Conference Proceedings, 12 – 14 November 2018, Seville, Spain, Vol. 7, pp. 1142 – 1149.
8. **Deuze, M.** The WebCommunicators: Issues in research into online journalism and journalists. – In: *First Monday*, 1998, vol. 3, № 12, http://firstmonday.org/issues/issue3_12/deuze, 15.05.2022.

9. **Danesi**, M. Dictionary of Media and Communications. M.E. Sharpe, Inc., 2009, p. 166.
10. **Fitzpatrick**, Jason. Five Best Blogging Platforms. LifeHacker.com, 2010, <https://lifelifehacker.com/5568092/five-best-blogging-platforms>, 12.05.2022.
11. **Rheingold**, Howard. Virtual Communities, <http://www.rheingold.com>, 20.04.2022.
12. **Marr**, Andrew. Start the Week. BBC radio 4, <http://www.bbc.co.uk/programmes/profiles/3n3HVzXv3JcHzGCYvbsfBRW/andrew-marr>, 25.06.2018.
13. **WIPO** Intellectual Property Handbook: Policy, Law and Use, <https://www.wipo.int/about-ip/en/iprm/>, 20.05.2022.

За автора

Евелина Здравкова е главен асистент, преподавател в катедра „Библиотечен мениджмънт и архивистика“ в УниБИТ. Дисертационният ѝ труд е на тема „Интелектуалноправни аспекти в медийната индустрия“. Член е на Университетската младежка академия за управление на знанията (УМЛАУЗ). Участва в организацията и провеждането на ежегодния семинар, посветен на Международния ден на интелектуалната собственост (26 април) в УниБИТ.

За контакт с автора: e.zdravkova@unibit.bg

ART AND SCIENCE – SYNERGY IN THE UNIVERSITY ENVIRONMENT IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC

Evelina Zdravkova

University of Library Studies and Information Technologies

Abstract: COVID-19 changed the economy, life, social order. In times of crisis, a new approach to training had to be found. Technology has helped, we still believe that if we are well-intentioned in the name of the common good, we will be able to overcome the difficulties that have arisen and meet the challenge of learning and teaching from a distance. Artists gave the universal “cure” that calms fears and anxiety – they continued to work with the audience through computers. And we in the changed world positioned ourselves with science and art – we intertwined what was happening in the lecture material and found that distance communication turned out to be a working option in an emergency situation.

Keywords: pandemic, COVID-19, training, distance learning.

About the author

Evelina Zdravkova is a Senior Assistant Professor, PhD. She is a lecturer at the Department of Library Management and Archival Studies at ULSIT. Her PhD dissertation is on the topic “Intellectual Legal Aspects in the Media Industry”. She is a member of the University Youth Academy for Knowledge Management (UNYKA). She is in the organizing committee of the annual seminar dedicated to the International Intellectual Property Day (April 26) at ULSIT.

To contact the author: e.zdravkova@unibit.bg

**ОБЩЕСТВОТО НА ЗНАНИЕТО
И ХУМАНИЗМЪТ НА XXI ВЕК**

XX национална научна
конференция
с международно участие
1 ноември 2022 г.

Българска
Първо издание

Съставител
доц. д-р Любомира Парижкова

Редактор и коректор
д-р Жана Ганчева

Превод и редакция на английски език
доц. д-р Веселин Чантов

Графичен дизайн и предпечат
д-р Камелия Планска-Симеонова

Университет по библиотекознание
и информационни технологии
1784 София, бул. „Цариградско шосе“ № 119
www.unibit.bg

Академично издателство
„За буквите – О писменехъ“
ISSN 2683-0094
София, 2022

**KNOWLEDGE SOCIETY
AND 21ST CENTURY HUMANISM**

20th International Scientific Conference
1st November 2022

Bulgarian
First Edition

Compiler
Assoc. Prof. Lubomira Parijkova, PhD

Editor
Zhana Gancheva, PhD

Translation into English and Editor
of the English Texts
Assoc. Prof. Veselin Chantov, PhD

Graphic and Print Design
Kamelia Planska-Simeonova, PhD

University of Library Studies
and Information Technologies
1784 Sofia, 119 Tsarigradsko Shosse
www.unibit.bg

Academic Publisher
“Za Bukvite – O Pismeneh”
ISSN 2683-0094
Sofia, 2022

buditeli.unibit.bg